

Izmaiņas atbalsta nosacījumos

2024

Valters Zelčs

Biedrība «Zemnieku saeima»

Maksājumu uzbūve

2014-2023

Brīvprātīgs

Agrovide

*Dažādi pasākumi, 5 gadu saistības
Dažādas atbalsta likmes*

Obligāts

Zaļināšana (ZAL)

*Izpildi 4 zaļās prasības - saņem papildatbalstu
+/- 50 EUR*

Obligāts

Vienotais platību maksājums (VPM)

*Izpildi pamatprasības – saņem pamatatbalstu
+/- 100 EUR*

2023+

Brīvprātīgs

Agrovide

*Dažādi pasākumi, 5 gadu saistības
Dažādas atbalsta likmes*

Brīvprātīgs

Ekoshēmas

*6 dažādi pasākumi, dažādas prasības
Dažādas atbalsta likmes*

Obligāts

Ilgtermiņu sekmējošais ienākumu atbalsts (ISIP)

*Izpildi "uzlabotas" pamatprasības – saņem pamatatbalstu
+/- 85 EUR*

Pie pamatprasībām ...

LLVN1 - Ilggadīgo zālāju saglabāšana

- Zālāju platības valstī nedrīkst samazināties par vairāk nekā 5% pret 2018. gada platībām.
- Prasība attiecas uz visiem lauksaimniekiem, kas IZ pārveidojuši aramzemē.
- Zālāju atjaunošana attiecas uz tiem, kuri tos pārveidojuši pēdējo 5 gadu laikā

2023

Bilance – 1 000 ha

2024

Bilance + 7 000 ha

LLVN 2 – Mitrāju/kūdrāju augsnes aizsardzība

Iepriekš

No 2025. gada

Šāda prasība nepastāvēja

- Šobrīd notiek mitrāju/kūdrāju kartēšana, nākotnē būs LAD kartē
- Šajās platībās augsnes aršana pieļaujama reizi 5 gados.
- Pieļaujama minimālā apstrāde, tiešā sēja un joslu sēja.
- Nav atļauta meliorācijas sistēmu būvniecība, rekonstrukcija, renovācija.

Plānotie grozījumi

Atļaut labot, rekonstruēt meliorācijas sistēmas.
Dārzeņu saimniecībām – atļaut art

LLVN 4 – Nelieto mēslošanas līdzekļus un sintētiskos AAL gar ūdenstecēm un ūdenstilpnēm

- Gar ŪSIK tecēm nelieto AAL un mēslošanas līdzekļus **10m** platā joslā.
- Gar ūdensnotekām (novadgrāvjiem), kas iekļauti meliorācijas kadastrā, nelieto AAL un mēslošanas līdzekļus **3m platā joslā**

Plānotie grozījumi

Ir veikts pētījums, kurš kalpos par pamatu, lai daļai grāvju atceltu 3m joslu.

LLVN 5 – Augsnes apstrāde, lai ierobežotu augsnes degradācijas un erozijas risku

Iepriekš

Turpmāk

- No 1.oktobra līdz 15. martam nodrošina augsnes segumu vietās, kur
 - Zemes daļas garums ir vismaz 20m un slīpums lielāks par 6 grādiem
 - Ziemāju vai starpkultūru sējumi jāierīko perpendikulāri nogāzes krituma virzienam

- No 1.oktobra līdz 15. martam nodrošina augsnes segumu vietās, kur
 - Zemes daļas garums ir vismaz 20m un slīpums lielāks par 6 grādiem
 - Ziemāju vai starpkultūru sējumi jāierīko perpendikulāri nogāzes krituma virzienam, **ja sēj pēc 20. septembra**

Degošā problēma atrisināta

LLVN 6 – Minimāls augsnes pārklājums

- No 15. novembra līdz 15. februārim jānodrošina augsnes segums:
 - Nitrātu jutīgajā teritorijā 65%
 - Latgale, Vidzeme (izņemot NJT) 55%
 - Pārējā Latvijas teritorijā – 60%
- Augu segums – rugaine, zālāji, ziemāji, starpkultūras, stādījumi
- Izņēmums dārzeņu platībām, kuras novāc pēc 1. septembra.

IZSALA ZIEMĀJI? – Rakstām brīvas formas iesniegumu LAD

LLVN 7 – Augu maiņa

- Vismaz 35% saimniecības aramzemes veic augu maiņu
- Aramzemē viengadīgos kultūraugus nedrīkst audzēt ilgāk kā 3 gadus pēc kārtas
- Ziemāji un vasarāji – atšķirīgi kultūraugi
- Prasība neattiecas, ja esat zem 10 ha, ja zālāji virs 75% un bioloģiskajām saimniecībām

IZSALA ZIEMĀJI? – Rakstām brīvas formas iesniegumu LAD

LLVN 8 – Atstāt daļu aramzemes neražojošu

- Jāveido **4% neražojošas** platības
- Prasība neattiecas uz pagastiem, kuros mežu īpatsvars ir 50%+
- Starpkultūras un proteīnaugi netiks uzskatītas kā neražojošas platībās!!!
- 2023. šai prasībai vairāki atvieglojumi (piem. kviešus varēs pieteikt kā papuvē sētus kviešus)
- Nav jāievēro, ja zālāji virs 75%

IZMAIŅAS 2024 – 4% var nodrošināt ar tauriņziežiem vai starpkultūrām bez AAL.

Koeficients 1:1

Saimniecības, kurās ir vairāk nekā 10 ha aramzemes, 4 % no aramzemes atvēl ar ražošanu nesaistītiem elementiem:

- Akmeņu kaudzes 0,01 līdz 0,5 ha, **x** koef.: **1,5**
- Grāvji - uz 1m pārrēķina koef.: **6**, svēruma koef.: **2**
- 2m līdz 20m platas laukmales, buferjoslas - uz 1m pārrēķina koef.: **6**, svēruma koef.: **1,5**
- Koku vai krūmu puduri 0,01 - 0,5 ha. Uz 1 m²: pārrēķina koef.: **2**
- Koku rindas 0,01 - 0,5 ha, uz 1 m: pārrēķina koef.: **5**, svēruma koef.: **2**
- Atsevišķi augoši koki - uz vienu koku **30** m²
- Dižkoki (t.sk. potenciālie) - uz vienu koku **60** m²
- Aizsargājamās alejas - uz 1 m: pārrēķina koef.: **5**, svēruma koef.: **2**
- Melnā (koef. **1**) un zaļmēslojuma augu aizņemtās (koef. **1,5**) papuves,
- Biodaudzveidības salas (mitraines, slīkšņas, lankas) 0,01 - 1,5 ha. Uz 1m²: koef.: **2**
- Dižakmeņi, viens akmens **30** m²
- Dīķi 0,01–0,5 ha, ietverot arī piekrastes veģetāciju. Uz 1 m²: koef.: **1,5**

▪ ~~Starpkultūras~~

▪ ~~Zālaugu pasējs~~

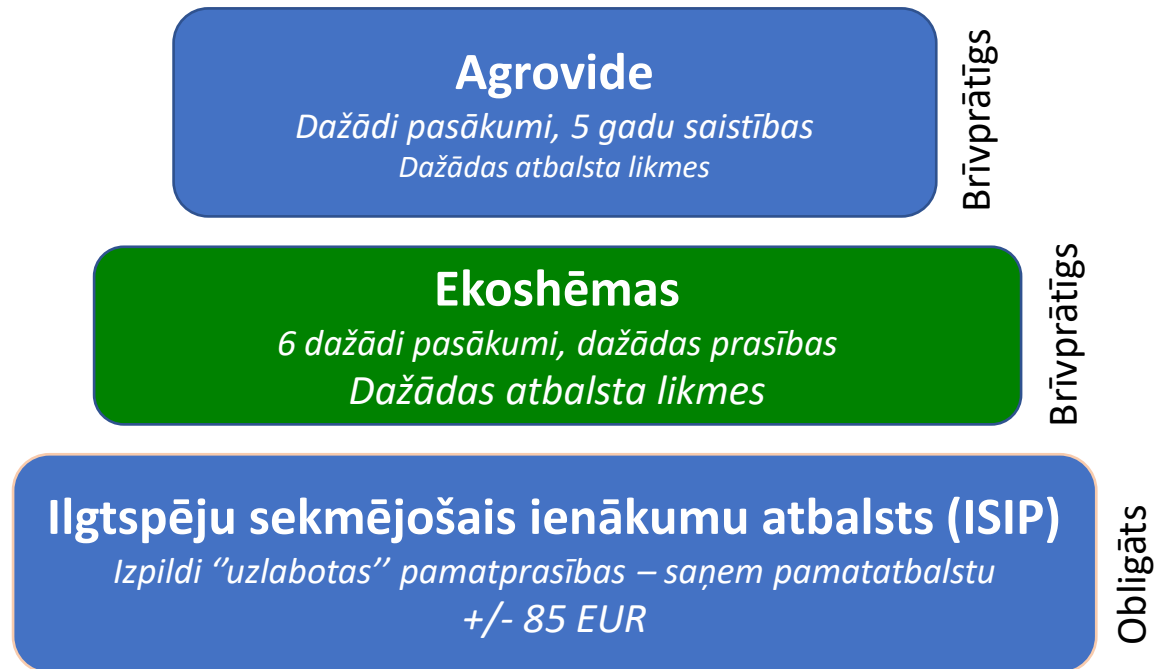
▪ ~~Slāpekli piesaistoši kultūraugi~~

2024 – DERĒS (4%)

Maksājumu uzbūve

Jo "augstāk" skatāmies

Jo stingrākas prasības

Ķeramiem klāt ekoshēmām..

1. "Atbalsts par videi un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi"

"Pastiprinātā zaļināšana"

Mērķa platība: **489 426 ha**

Finansējums gadā : **95 447 993**

Likme: **43 30,10 EUR/ha**

Atbalsttiesīgās platības : graudaugi, šķiedraugi, rapsis, ripsis, kartupeļi, garšaugi, ārstniecības augi

1. Prasība Kultūraugu dažādošana

- Saimniecībām 1-10 ha – galvenais kultūraugs ne vairāk kā 75% no aramzemes
- Saimniecībām 10,01 – 30 ha, vismaz 3 kultūraugi (galvenais līdz 65%, 2 galvenie līdz 90%)
- Saimniecībām 30,01 ha+ vismaz 4 kultūraugi, kur
 - Galvenais nepārsniedz 65%
 - Divi galvenie nepārsniedz 90%
 - Ceturtais ne mazāk kā 1%

2. Prasība Ziemas segums

- Saimniecībā no 15.11 līdz 15.02 laukiem ir ziemas segums (ziemāji, rugaine, sētais zālājs, starpkultūra)
 - Nitrātu jutīgajā teritorijā vismaz 75% no aramzemes platības
 - Vidzemē un Latgalē vismaz 65% no aramzemes platības
 - Pārējā teritorijā 70% no aramzemes platības

2. un 3. "Ekoloģiski nozīmīgas prasības bez AAL lietošanas"

"Zaļās platības"

Mērķa platība: **111 759 ha**

Finansējums gadā : **67 625 680**

1. Dala Zaļās platības

- Aramzemē sēti lopbarības augi, kur tauriņzieži 50%+ ~~151~~ 159,71 EUR/ha
- Lopkopības tauriņzieži tīrsējā **151 EUR/ha**
- Nektāraugi **151 EUR/ha**
- Zaļmēslojuma papuve ~~212~~ 218 EUR/ha
- Starpkultūras ~~80~~ 56 EUR/ha
- Zālāji pasējā ~~50~~ 54,67 EUR/ha

2024
likmes mainīsies

2. Dala Kaļķošana

- Laukam augsnes reakcija zem 5,5 pH,
- Pēc kaļķošanas audzē kādu no minētajām kultūrām (+pupas, zirņi) + **2024 drīkstēs lietot AAL**
- Pēc analīzēm, tiek aprēķinātas kaļķa devas,
- Kaļķošanas laiks un deva jāiesniedz VAAD elektroniskajā sistēmā,
- fotofiksācija par kaļķošanas faktu LAD EPS

65 71 EUR/ha

4. "Saudzējošā lauksaimniecības prakse"

"Minimālā apstrāde/bezapstrāde"

Mērķa platība: 428 545 ha

Finansējums gadā : 30 046 667

Likme: ~~15~~ 11,39 EUR/ha

Prasības

- Lauks tiek sēts tiešajā sējā, rindsējā (strip-till) vai minimāli apstrādātā augsnē
- Herbicīdu lieto ne biežāk kā 2 reizes pieteikuma gadā !!
- 4x gadā (līdz 22.05.; 30.06.; 31.08.; 31.10) VAAD LIZ pārvaldības sistēmā sniedz informāciju par AAL lietošanu - izlietotā AAL nosaukums, deva uz hektāra un apstrādātā platība. **Nav skaidrības, kas notiks ar VAAD LIZ PS**
- minimāli apstrādātā augsnē faktu apstiprina ar fotofiksāciju. **Tiešajā sējā / joslu sējā foto nav nepieciešams**

- 2 herbicīdu kombinācija tiek uzskatīta par 1 lietojuma reizi
- "2 reizes pieteikuma gadā" – 1. janvāris līdz ražas novākšanai

5. "Slāpekļa un amonjaka emisiju, un piesārņojumu mazinošas lauksaimniecības prakses" "Precīzās tehnoloģijas"

Mērķa platība: **258 670 ha**

Finansējums gadā : **25 154 552**

1. Prasība Mēslošanas plāns

- Ir pēdējos 5 gados veiktas augsnes analīzes (**plāns – pēdējos 7 gados**)
- Ir sastādīts mēslošanas plāns, tas jāievada VAAD elektroniskajā sistēmā ← (**plāns – atcelt LIZ**)
- Slāpekļa daudzums nepārsniedz mēslošanas plānā aprēķināto **jauna metodika** ↘
- 4x gadā tiek iesniegta info VAAD elektroniskajā sistēmā par mēslojuma un AAL lietojumu

2. Prasība Precīzās tehnoloģijas

- Šķidro kūtsmēsļu iestrāde veikta ar inžektoru vai nokarenajām caurulēm **31 21,70 EUR/ha**
- Minerālmēsli tiek izkliedēti ar klierētāju, kuram ir GPS un SEKCIJU KONTROLE **20 14 EUR/ha**
- Smidzināšana teik veikta ar sertificētu smidzinātāju, kuram ir GPS, sekciju kontrole. **20 14 EUR/ha**
- Automātisko sekciju kontroles gadījumā, iegūtās darba kartes jāielādē VAAD elektroniskajā sistēmā
(**Nav skaidrības par VAAD LIZ PS – Atcelt? Atvieglot? Atstāt kā ir?**)

6. "Zālāju saglabāšana"

Mērķa platība: **314 158 ha**

Finansējums gadā : **111 159 685**

Likme: ~~70~~ **73,59 EUR/ha**

Prasības

- *Zālājs pieteikuma gadā un nākošajā gadā netiek arts, diskots, lobīts, kultivēts. Drīkst piesēt un mēslo.*
- *Tiek nodrošināts 0,4 LLVN/ha (0,3 briežiem un jaunajiem) blīvums, izņemot sēklu platības*
- *Stiebrzāļu sēklu audzētājiem ir pieteikta un veikta VAAD pārbaude*

- *Var pieteikt gan ilggadīgos, gan sētos*
- *AAL drīkst lietot*

Plāns/Diskusija – vai samazināt lopu blīvuma prasību uz 0,3 LLVN/ha

7. “Agro-ekoloģijas prakses bioloģiskās saimniecībās”

“Bioloģiskā ekoshēma”

Mērķa platība: 350 000 ha

Finansējums gadā : 95 704 000

Likme: ~~56~~ 61,50 EUR/ha

Prasības

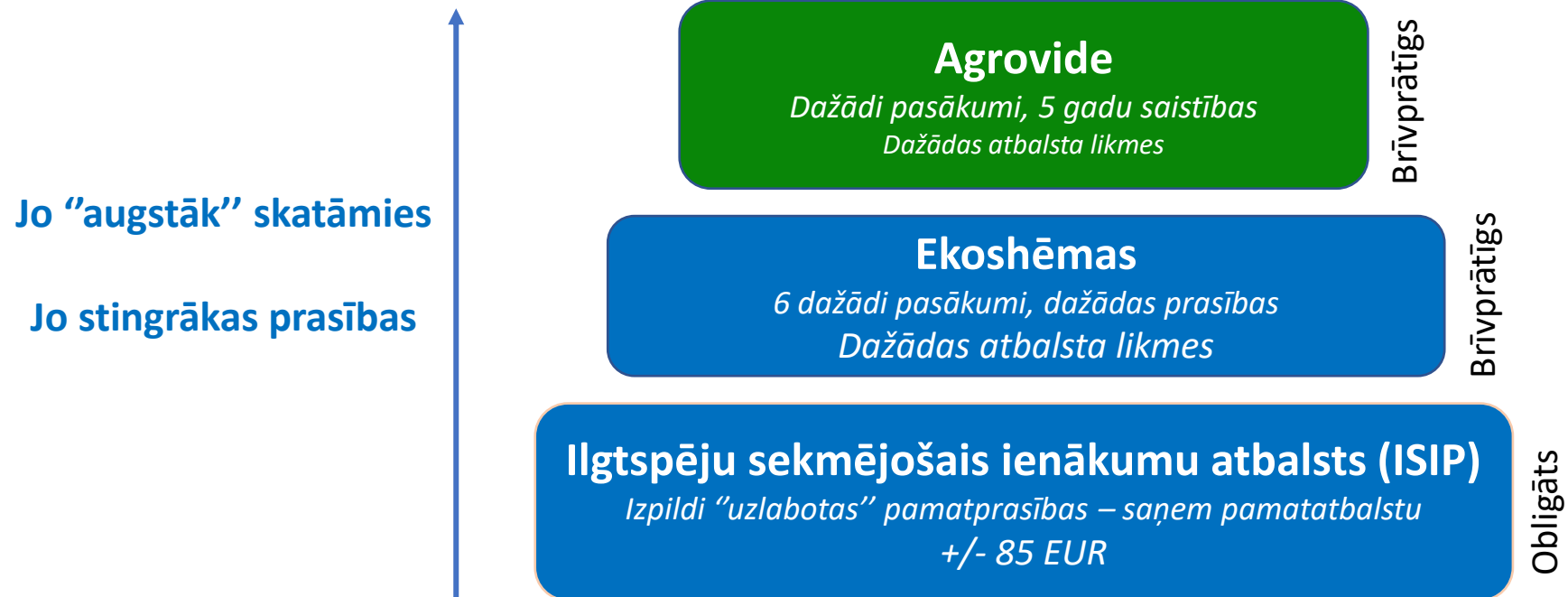
- Jebkura bioloģiska saimniecība, kura piesakās uz pamatmaksājumu (ISIP)
- Visai lauksaimniecības zemei jābūt iekļautai bioloģiskās ražošanas sistēmā
- Uz zālājiem nodrošina 0,4 LLVN blīvumu (*0,3 briežiem un jaunajiem lauksaimniekiem*)
- *Nodrošina ziemas segumu*
 - 75% no aramzemes NJT
 - 65% Latgalē un Vidzemē
 - 70% pārējā Latvijā
- *Nodrošina kultūraugu dažādošanu tādu pašu, kā 1. ekoshēmā*

Plāns/Diskusija – vai samazināt lopu blīvuma prasību uz 0,3 LLVN/ha

Potenciāli – lielāka likme

Maksājumu uzbūve

!! 5 gadu saistības !!

6. Agrovides pasākumi

1. "Zaļās joslas"
2. "Vidi saudzējošā **dārzkopība**"
3. "Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazinoša **lopkopība**"
4. "**Biškopības** vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām"
5. "**Zālāju** biotopu apsaimniekošana"
6. "Bioloģiskā lauksaimniecība"

1. Zaļās joslas

Mērķa platība: **6410 ha**

Finansējums : **24 000 000**

Atbalsttiesīgs: Jebkurš lauksaimnieks, kurš veic lauksaimniecisko darbību. Joslu veido aramzemē.

Atbalsttiesīga josla : Gar ŪSik pamatprasībās noteiktajiem 2m, aramzemē veido papildus joslu, kurā ir zālājs, daudzgadīgi nektāraugi, sēti eļļas augi. Laukmaļu gadījumā, 3m aizsarjoslu aizstāj ar 4m buferjoslu.

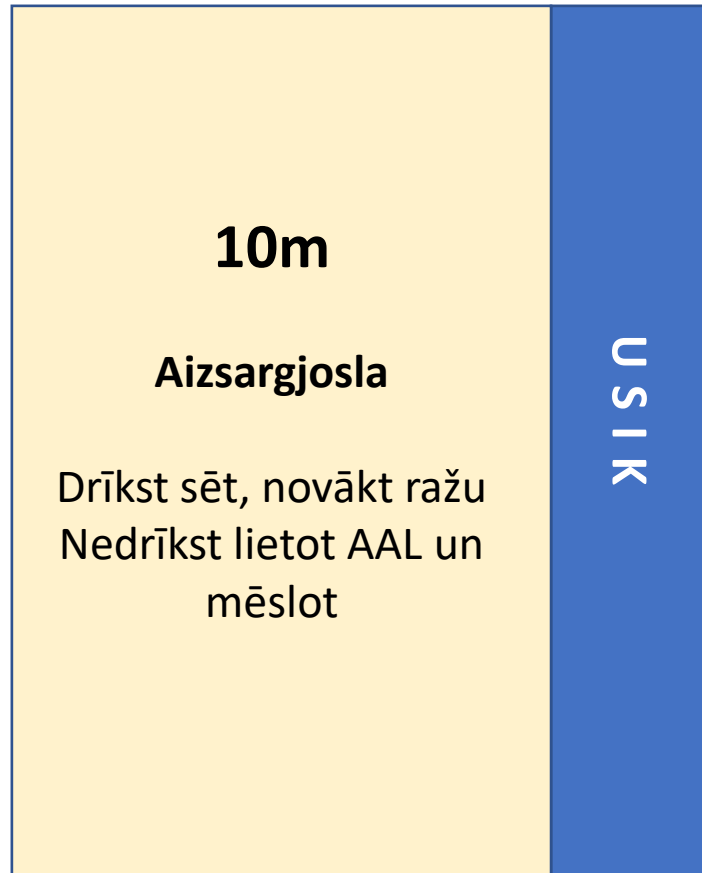
<p>4m</p> <p>Gar lauka malām Starp bio/konv lauku</p> <ul style="list-style-type: none">• Uztur iepriekš noteiktu veģetāciju• Nelieto AAL un mēslošanas līdzekļus• Apgūst 16 stundu kursus• Buferjosla nedrīkst būt īsāka• Drīkst smalcināt pavasarī	<p>Atbalsts / ha</p> <p>750 € NJT</p> <p>675 € citur</p>
<p>8m</p> <p>Gar ŪSIK</p> <ul style="list-style-type: none">• Uztur iepriekš noteiktu veģetāciju• Nelieto AAL un mēslošanas līdzekļus• Apgūst 16 stundu kursus• Buferjosla nedrīkst būt īsāka par 10m• Drīkst smalcināt pavasarī	<p>Atbalsts / ha</p> <p>890 € NJT</p> <p>724€ citur</p>

*

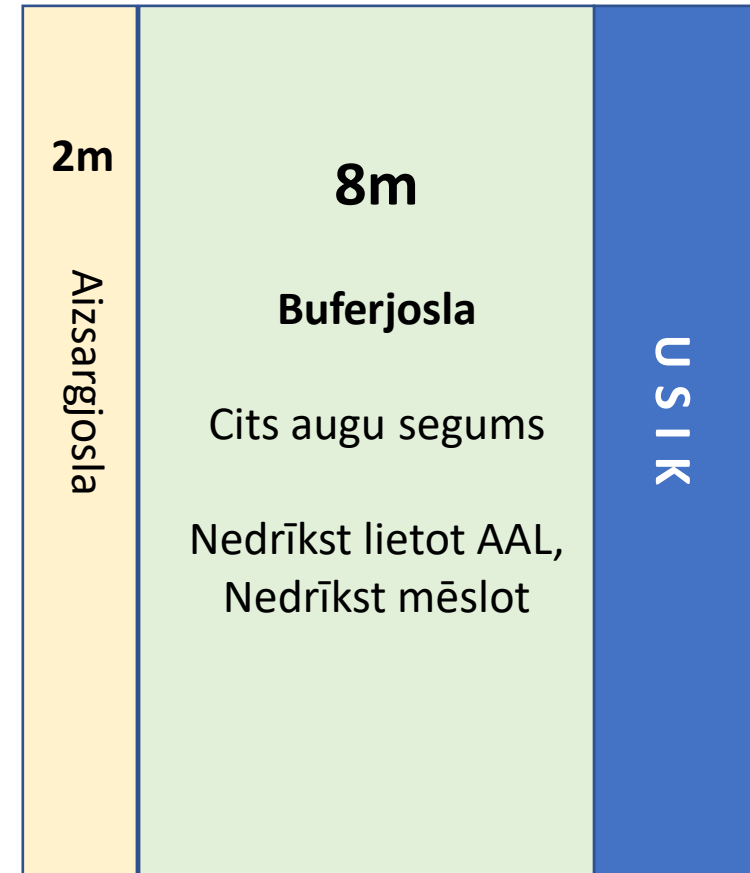
4m plata un 250m gara josla
= 0,1 ha

8m plata un 125m gara josla
= 0,1ha

Pamatprasības
ISIP

Agrovide
Zaļā josla

2. "Vidi saudzējošā dārzkopība"

"Integrētā audzēšana"

Mērķa platība: **8000 ha**

Finansējums : **7 600 000**

Atbalsta pretendents : Dārzkopības saimniecības

Prasības

- Ievēro paaugstinātas prasības dārzkopībā – augu maiņa, biežība, aizsargstādījumi, putnu būrīšu izvietojums u.c. (MKN 1056/2009);
- Veic ierakstus VAAD sistēmā – lauku vēsturi, mēslošanas plānu, u.c;
- Apgūst 40 stundu kursu

Atbalsts:

Kultūraugu grupa	Atbalsts NJT (€/ha)	Atbalsts citur (€/ha)
Dārzeni (t.sk kartupeļi)	115	105
Ābeles, bumbieres, saldie un skābie ķirši, plūmes, mellenes (krūmmellenes, zilenes) vai lielogu dzērvenes	401	364
Pārējie ilggadīgie stādījumi (t.sk. augļu koku un ogulāju stādu audzēšana)	264	240

3. "Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazinoša lopkopība"

Mērķa platība: **168 538 LielV**

Finansējums : **45 000 000**

Atbalsta pretendents : Lopkopības saimniecības, kas nedarbojas bioloģiskās ražošanas sistēmā

Kopīgās prasības

- Sniedz ziņojumus LDC par antibiotiku lietošanas praksi
- Atbalstam piesaka vismaz 8 liellopu vienības
- Apgūst 40 stundu kursus (labturība)

1. Dzīvnieku ēdināšana un turēšana

1.1

Piena liellopi
Novietnē visu gadu
vai visu ziemu

- Ēdināšana, atbilstoši aprēķinātajām devām, izejot no laboratorisko analīžu rezultātiem
- Tīras, sausas, pakaisītas guļvietas (izņēmums – matračī, kur pakaišus neizmanto)
- Kūtsmēslu izvākšana vismaz 2X dienā (dziļo pakaišu novietnē biokompostētājs)
- Atsevišķa vieta (t.sk mobila) novietnē uz katrām 25-100 slimām/aprūpējamām lopiem

1.2

Gaļas liellopi
Ārā visu gadu

- Ēdināšana, atbilstoši aprēķinātajām devām, izejot no laboratorisko analīžu rezultātiem
- Nojume ar sienām, kur vieta visiem liellopiem, arī ja tie ir apgūlušies
- Liellopi tiek nodrošināti ar dzeramo ūdeni, dzirdinot no dzirdnes
- Dzīvniekiem nodrošināti sausi pakaiši, tiek izmantots biokompostētājs kūtsmēsliem

2.
Dzīvnieku pagarinātā
ganīšana

- Ganīšanas sezonā, dzīvniekiem piemēro pagarināto ganīšanu – vismaz 160 dienas
- Ir sagatavots un aizpildīts ganību plāns (platība, periods, lopu skaits)
- **Obligāti** īsteno kombinācijā ar 1. pasākumu par dzīvnieku ēdināšanu un turēšanu

90€

3.
Jaunlopu turēšana
(līdz 6 mēnešiem)

- Dzīvnieku guļvietas ir blīvi izklātas ar tīriem un sausiem pakaišiem
- Izēdināšanai ar pienu vai aizvietotāju, izmanto īpašu knupīti vismaz 8 nedēļas no vietas
- Dzīvniekiem, kas vecāki par nedēļu, pastāvīgi pieejams barības maisījums, kas paredzēts teļu ēdināšanai kā papildbarība

28€

Atbalsts

Īstenotā aktivitāte	Atbalsta likme EUR/LielV
1. Dzīvnieku ēdināšana un turēšana (barības devas un labturības prasības)	
1.1.pieauguši liellopi, kas turēti novietnē visu gadu vai ziemas periodā (piens)	52
1.2.pieauguši liellopi, kas turēti āra apstākļos visu gadu (gaļa)	43
2. Pagarināta ganīšana piena liellopiem, kombinācijā ar turēšanas prasībām	90
3. Jaunlopu turēšana (teļi līdz 6 mēnešiem)	28

4. " Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām"

Mērķa platība: **39 430 ha / 78 860 saimes**

Finansējums : **7 700 000**

Prasības

- Piesaka vismaz **20** bioloģiskās vai **30** konvencionālās saimes
- Nodrošina vismaz 2 saimes uz hektāru (savs hektārs, vai cits, ja saskaņots) sezonā.
- Ierobežots saimju skaits sezonā 1 novietnē
- Apgūst 40 stundu kursus (biškopībā)

Atbalsts:

Saime	Atbalsts (€/ha)
Bioloģiskā	60
Konvencionālā	30

5. " Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos"

Mērķa platība: **69 144 ha**

Finansējums : **36 900 000**

Atbalsta pretendents : Jebkurš lauksaimnieks vai zemes apsaimniekotājs

Prasības

- Platību nogana vai nopļauj un novāc. Pļaušanas termiņš 15. septembris, putnu dzīvotņu gadījumā no 15. jūlija līdz 15. septembrim
- Nepārveido zemi cita lietojuma zemē
- 1x piecos gados var uzlabot botānisko sastāvu
- Drīkst mēslot līdz 25Nkg/ha piecu gadu periodā
- Tiek apgūti 40 stundu kursi
- Minimālais lauka izmērs 0,1 ha, minimālais pieteiktās platības apjoms 0,3 ha

Atbalsts:

Zālāja klase	Atbalsta likme EUR/ha
1.klase	96
2.klase	166
3.klase	214
4.klase	338
5.klase (putnu dzīvotnes)	96
6.klase (ķikuta dzīvotnes)	115

6. " Bioloģiskā lauksaimniecība"

Mērķa platība: **368 000 ha**

Finansējums : **159 000 000**

Atbalsta pretendents : Bioloģiskais lauksaimnieks, kurš veic saimniecisko darbību

Prasības

- Saimniecība ir pilnībā vai daļēji sertificēta kā bioloģiska
- Ievēro bioloģiskās regulas un MK noteikumu prasības
- Veic ierakstus VAAD sistēmā (Lauku vēsture, mēslošanas plāns, u.c.)
- Zālāju platībās nodrošina lopu blīvumu 0,4 LielV/ha, izņemot briežus (0,3), jaunos zemniekus (0,3), un pļavas līdz 20ha, kur ievāc ārstniecības augus
- ES nozīmes zālajos ievēro īpašās apsaimniekošanas prasības (nepārveido, neielabo, u.c.)
- Apgūst 40h kursus, vai 160h kursus, ja uzsāk saimniekot BL metodē

Atbalsts:

Kultūraugu veids	Atbalsta likme EUR/ha
Laukaugi	97
Tauriņzieži un papuves	46
Dārzeni, t.sk. kartupeļi, augļu koki un ogulāji	518
Zālāji	43
Slaucamas govīs (+zālājam, ja 1 LielV/ha)	95
Pārējie dzīvnieki, izņemot briežu un zirgu dzimtas dzīvniekus(+zālājam, ja 1 LielV/ha)	50

Paldies par uzmanību!

Jautājumi?